

ZAMONAVIY VEB-SAYTLARNI YARATISH METODIKASINI TAKOMILLASHTIRISH

Hamroyev Nozimjon Normurod o'g'li

Navoiy Davlat pedagogika instituti magistrant

Annotatsiya: *O'quv jarayonida Internet texnologiyalaridan foydalanish oxirgi o'n yillikda yangilik bo'ldi. Malaka oshirish kurslaridagi o'qituvchilar virtual muhitda ishlashni faol o'rganadilar va turli fanlarni o'qitish uslublarini ishlab chiqadilar.*

Kalit so'zlar: *ta'lim, videokonferensiya, Telekommunikatsiya, multimedia, interfaol doskalar, internet.*

Umumiy ta'lim amaliyotida axborot va internet texnologiyalaridan faol foydalanilmoqda. Ular talabalarining ijodiy salohiyatini rivojlantirishga, shuningdek, shakllantirishga qaratilgan asosiy kompetensiyalar. Darslar multimedia vositalari, interfaol doskalar, internet resurslari yordamida olib boriladi. Telekommunikatsiya loyihalari tashkil etilmoqda, talabalar bilan birgalikda o'quv saytlari yaratilmoqda, videokonferensiya va vebinarlar o'tkazilmoqda.

Veb-texnologiyalardan foydalanishning qulayligi axborotni ierarxik tarzda joylashtirish va har bir blokga to'g'ridan-to'g'ri kirish imkoniyatiga ega bo'lishi bilan izohlanadi. Bilimlardagi bo'shliqlar aniqlanganda, ehtiyotkorlik bilan ishlab chiqilmagan blokga qaytish oson. Katta hajmdagi ma'lumotlarni batafsil bayon qilish sinfda mavzularni sifatli o'zlashtirishga yordam beradi. Asosiy afzallik shundaki, bolalar ma'lum bir kompyuterga bog'lanmagan. Ular o'z ma'lumotlarini, vazifalarini, ma'lum mavzular bo'yicha ishlanmalarini "bulut"da saqlaydi va istalgan vaqtda ma'lumotlardan foydalanish imkoniyatiga ega. Maktabda, uyda, ta'tilda, yonida smartfon, planshet, noutbuk yoki boshqa mobil qurilma bo'lgan talabalar Internetga kirishlari, shaxsiy ma'lumotlarga o'zgartirishlar kiritishlari, ish jadvalini tuzishlari, muammoning echimlarini yozishlari yoki boshqa harakatlarni bajarish. Maktab o'quvchilarining ham, o'qituvchilarning ham harakatchanligi ortib bormoqda.

O'quv jarayonini tashkil qilishda Federal Davlat Ta'lim Standartlarining ikkinchi avlodi tavsiyalariga amal qilish kerak. Shuning uchun dars rejasini yoki xulosasini tuzishda har bir bosqich uchun vaqtni to'g'ri taqsimlash, yangi texnologiyalarni to'g'ri qo'llash va talabalar bilan ishlash kerak. Veb-xizmatlardan foydalanish ko'plab didaktik imkoniyatlarni beradi.

Axborotni taqdim etish va uzatish turli shakllarda sodir bo'lishi mumkin. Ta'lim jarayoni ishtirokchilari o'zlariga mos keladigan usulni tanlaydilar. Virtual sayohatlar tashkil etish, ma'lumotlarni vizuallashtirish, o'quv-uslubiy materiallarni turli formatlarda uzatish, interaktiv muloqot, ish natijalarini e'lon qilish – bularning barchasi veb-texnologiyalar yordamida amalga oshiriladi.

O'quv jarayoni talaba va o'qituvchi o'rtasidagi muloqotni o'z ichiga oladi. Agar an'anaviy ta'lim tizimida o'qituvchi o'quvchi uchun hokimiyat va bilim manbai bo'lgan

bo'lsa, endi u katta axborot olamida muvofiqlashtiruvchidir. Maktab vaqtida va undan keyin muloqot qilish uchun chatlar, xabarlar, elektron pochta, video qo'ng'iroqlardan foydalanish qulay. Ushbu resurslar foydalanuvchiga cheksiz miqdordagi manfaatdor tomonlar bilan muayyan muammo bo'yicha tezkor fikr almashish uchun keng imkoniyatlar yaratadi. Jarayonda bo'lish mustaqil ish Ma'lum bir sohadagi mavzuni o'rganish davomida talaba savol berishi, o'z nuqtai nazarini bildirishi, qiziqtirgan muammo bo'yicha muhokamani tashkil qilishi mumkin. Bu muloqot qobiliyatlarini, dialog o'tkazish, himoya qilish qobiliyatini rivojlantirishga yordam beradi shaxsiy fikr, mavzu bo'yicha suhbatdoshning xulosalarini xolisona baholang.

Natijalarni taqdim etish uchun tadqiqot faoliyati yoki tajriba almashish, telekonferensiyalarni tashkil etish samarali. Ular murakkab ta'lim vazifalarini hal qilishga hissa qo'shadi: ma'lum bir fan bo'yicha o'quvchilarning umumiy ta'lim darajasini oshirish, muloqot va tadqiqot qobiliyatlarini rivojlantirish.

Har xil turdagi axborotlarni saqlash va qayta ishlash veb-texnologiyalarning didaktik imkoniyatlaridan yana biri hisoblanadi.

Ma'lumot to'plash, tadqiqot vazifalari va loyihalarini amalga oshirish imkonini beruvchi eng muhim manbalar bu Internet qidiruv tizimlari va turli darajadagi elektron kutubxonalardir.

Yig'ilgan ma'lumotlarni tizimlashtirish web 2.0 texnologiyasi asosida yaratilgan ma'lumotlar bazalari yordamida mumkin. O'qituvchi, talabalar o'zlarining virtual shaxsiy kabinetida saqlagan barcha narsalarni tuzilishi, qayta ishlashlari, tahrirlashlari va to'ldirishlari mumkin.

O'quv jarayonini loyihalash Internet texnologiyalari tomonidan taqdim etilgan ko'plab imkoniyatlar tufayli yuzaga keladi. Masalan, yirik elektron ensiklopediyalar tashkil etish, telekonferentsiya, qo'shma tadqiqot ishi talabalar, o'qituvchilar va hatto ota-onalar, global bilim bazalariga kirish. Zamonaviy dars jarayonida o'z-o'zini tarbiyalash, o'z-o'zini rivojlantirish asosiy yo'nalishlardan biridir. Veb-xizmatlar va boshqa bulutli texnologiyalar tufayli bolaning mustaqil ishi jarayoni qiziqarli, rang-barang bo'ladi. Bolalar ishning yangi shakllarini o'rganishdan, vazifalarni bajarishdan, loyihalar yaratishdan mamnun. O'z-o'zini baholash natijalarni o'qituvchiga, ota-onalarga yoki sinfdoshlarga taqdim etgandan so'ng amalga oshiriladi. Ishning borishini aytib, bolaning o'zi nima qilganini tahlil qiladi. Ko'pincha muloqot va namoyish onlayn xizmatlardan, ijtimoiy tarmoqlardan foydalanish orqali tashkil etiladi. Munozaradan so'ng, agar mavjud bo'lsa, xatolarni qayta tahlil qilish va tuzatish mavjud.

Veb-texnologiyalar yordamida o'qituvchi o'zining ta'lim veb-resurslarini yaratish, tahrirlash va joylashtirish, ularni bolalarga yuborish va Internetda saqlash qobiliyatiga ega. Yagona o'quv maydoniga ulangan kompyuterlar orqali siz o'quv dasturlarini, simulyatorlarni ishga tushirishingiz mumkin. Multimedia yordami va tezkor fikr-mulohazalar tufayli ushbu yangilikning interaktivligi juda yuqori. Masofaviy ta'limni tashkil etish imkoniyati paydo bo'ldi.

Bo'lajak tadbirlar, konferentsiyalar va musobaqalar haqida xabardor qilish ko'plab ta'lim muassasalari uchun muammo hisoblanadi. Doskadagi e'lonlar yoki sinfda bo'lajak tadbirlar haqida o'qituvchilar bilan suhbatlashish har doim ham samarali emas. Web-xizmatlar yordamga keladi, ular yordamida reklamalar rang-barang chiziladi, ma'lumot lentarlari tuziladi, animatsion videolar yaratiladi. Maktab o'quvchilari reklama ko'rinishida yaratilgan bunday e'lonlarga e'tibor qaratadi, ma'lumotlarni o'rganadi, so'ngra ijodiy va ilmiy tadbirlarda qatnashadi.

Ta'lim jarayonida web-texnologiyalardan foydalanish maktab o'quvchilarini fanlarni o'rganishda sezilarli darajada faollashtiradi, o'quvchilarning bilimlarini kengaytirish va chuqurlashtirishga, ilmiy-tadqiqot va loyiha ishlarining usullarini samarali rivojlantirishga yordam beradi. Intelktual va ijodiy tashabbus, maktab o'quvchilarining ta'lim va kognitiv qiziqishi va muloqot madaniyatini rivojlantirish bolalarga yuqori natijalarga erishishga yordam beradi.

o'quv jarayonida veb-texnologiyalardan foydalanish sxemasi keltirilgan. O'quvchilarning ko'plab imkoniyatlarini kengaytirish, iqtidorlarini yuzaga chiqarish, bilim olishga qiziqishni oshirish va natijaga erishishga hissa qo'shish ta'lim jarayonining takomillashuviga olib keladi. Yangi texnologiyalarni qo'llash, ta'lim-tarbiya jarayonida eng ilg'or yutuqlardan faol foydalanish, o'quvchilarning yuqori o'quv natijalari maktab mavqeini yuksaltirmoqda. Maktabda darslarda veb-texnologiyalardan foydalanish fanlarni o'qitishga yondashuvni o'zgartiradi. Internet yordamida qurilgan ta'lim muhiti ta'lim jarayoni ishtirokchilarining pozitsiyalarini sezilarli darajada o'zgartiradi va o'quvchining axborot rivojlanishini sifat jihatidan yangi bosqichga o'tish uchun zarur shart-sharoitlarni yaratadi.

Masofaviy ta'limni o'qituvchi va talabalar vaqt va makonda ajratilgan har qanday ta'lim shakli deb hisoblash mumkin. Masalan, sirtqi va televidenie kurslari masofaviy ta'lim shakllaridir. Internet va veb-texnologiyalarning paydo bo'lishi masofaviy ta'limni rivojlantirishda yangi imkoniyatlar yaratdi va bugungi kunda "onlayn" ta'limga nisbatan "masofaviy" atamasi ko'pincha qo'llaniladi. Ammo, aslida, onlayn ta'lim masofaviy ta'lim shaklidir.

Internet yoki Onlayn Ta'lim Tizimi (OLS) orqali masofaviy o'qitish tizimi umumiy kompyuter tarmoqlari orqali talabalarga ta'lim ma'lumotlarini etkazib berishni ta'minlaydigan dasturiy-texnik vositalar, usullar va tashkiliy chora-tadbirlar majmui sifatida belgilanishi mumkin. shuningdek, ma'lum bir tinglovchi, talaba, o'quvchi tomonidan o'quv kursi doirasida olingan bilimlarni tekshirish.

Onlayn ta'lim tizimlaridan (OLS) foydalanish ma'lum afzalliklarga ega: bunday tizimlar ko'proq talabalarni o'quv jarayoniga jalb qilish imkonini beradi va uni ta'lim xarajatlari nuqtai nazaridan ham, o'qituvchilar va talabalarining geografik masofasidan ham qulayroq qiladi.

SOO ning asosiy afzalliklari qatoriga quyidagilar kiradi:

talabalarga o'qish uchun qulay joy va vaqtni tanlash imkoniyati;

ma'lum sabablarga ko'ra ushbu kirishni oflayn rejimda ololmaydigan shaxslar uchun o'quv kurslariga kirish imkoniyati (ishni to'xtatish imkoni yo'q, geografik masofa ta'lim muassasasi, kasallik va boshqalar);

o'qitish xarajatlarini kamaytirish - jismoniy shaxslar uchun uzoq safarlarni amalga oshirishning hojati yo'q, tashkilotlar uchun esa - xodimlarni xizmat safarlariga yuborish.

LMS bozori (System masofaviy ta'lim) quyidagi tarmoqlarga bo'linishi mumkin:

korporativ;

Oliy va o'rta ta'lim tizimida DL;

Shtat va mahalliy boshqaruvda DO.

Ba'zi tadqiqotlarga ko'ra, AQShning onlayn ta'lim bozori allaqachon 10 milliard dollardan oshgan, bundan tashqari, International Data Corp tadqiqot kompaniyasi ma'lumotlariga ko'ra. (IDC), AQSH korporativ onlayn ta'lim bozori 2005 yilda 50% dan ko'proq o'sib, 18 milliard dollarga yetishi kutilmoqda. Global IT ta'lim bozori (ham oflayn, ham onlayn) 2000 yildagi 22 milliard dollardan yiliga 13 foizga o'sadi. 2005 yilda qariyb 41 mlrd

Gartner guruhi ma'lumotlariga ko'ra, 2001 yilda korxonaning elektron ta'lim bozori taxminan 2,1 milliard dollarni tashkil qilgan. Gartner besh yil davomida ushbu bozorning yillik o'sish sur'ati (CAGR) 100% ni 2005 yilga kelib 33,4 milliard dollarga etishini bashorat qilmoqda.

Onlayn ta'lim tizimlarining funktsionalligi

Onlayn ta'lim tizimining asosiy xususiyatlari :

O'quv materiallari to'plami sifatida, ba'zi hollarda, asosiy ma'ruza kurslari yozuvi bilan video kassetalar (yoki CD, DVD) yuborilishi mumkin. Va o'quv kursi doirasidagi keyingi o'zaro aloqalar Internet orqali amalga oshiriladi.

Axborotni taqdim etish usullari

RBS doirasida ma'lumotni taqdim etishning asosiy usullari:

Matn

Grafika

3D grafika

Animatsiya, Flash animatsiya

Audio

Video

Internetda video kurslarni amalga oshirish, agar kuchli telekommunikatsiya imkoniyatlari mavjud bo'lsa va, ehtimol, Rossiyada ushbu turdagi treninglar korporativ tizimlar uchun kamdan-kam hollarda talab qilinishi mumkin.

Internetda ma'lumotni taqdim etishning boshqa usullari allaqachon an'anaviy bo'lib qolgan. Bunday holda, albatta, ma'lum bir o'quv kursining o'ziga xosligini va aniq foydalanuvchilarning kanallarining o'tkazish qobiliyatini hisobga olish kerak.

Onlayn ta'lim tizimining tipik tuzilishi

Eng umumiy shaklda veb-kontentni boshqarish tizimlarining arxitekturasini quyidagicha ifodalash mumkin:

Guruch. 1. Web-kontentni boshqarish tizimlari arxitekturasini

Qoida tariqasida, bu texnologiya uch bosqichli mijoz/server arxitekturasiga asoslangan. Ushbu arxitektura ma'lumotlarni qayta ishlashni mijoz, dastur serveri va ma'lumotlar ombori o'rtasida taqsimlaydi.

Onlayn ta'lim tizimi portalining tipik tuzilishi

Ko'pincha onlayn ta'lim tizimlari portal sxemasi asosida qurilgan. Umuman olganda, bunday tuzilma quyidagicha ko'rinadi:

Guruch. 2. Onlayn ta'lim tizimi portalining tuzilishi

Internet orqali masofaviy ta'lim shakllari

Onlayn (sinxron, rejalashtirilgan) ma'ruzalar, seminarlar quyidagi ish sxemasini taklif qiladi: belgilangan vaqtda talabalar ro'yxatdan o'tgan saytga kelishadi, shundan so'ng dars boshlanadi. Darsni o'qituvchi olib boradi, "tinglovchilar" ning savollariga onlayn javob beradi - chat yoki ovozli ilovalar yordamida. Telekonferentsaloqa texnologiyalaridan foydalanish mumkin, ammo bu aloqa kanallarining o'tkazish qobiliyatiga ma'lum talablarni qo'yadi.

Oflayn darslar (asinxron, talab bo'yicha) quyidagilardan iborat: talabalar o'zlari uchun qulay vaqtda saytga kelishadi va oldindan tayyorlangan materiallar - taqdimotlar, flesh taqdimotlar, videolardan foydalanadilar, tayyorlangan topshiriqlarni bajaradilar, o'qituvchilarga elektron pochta orqali savollar berishlari mumkin. yoki konferentsiyada, forumda.

Onlayn ta'limda yuzaga keladigan muammolardan biri bilimlarni tekshirishda foydalanuvchi autentifikatsiyasi muammosidir. O'zini tanishtirgan shaxs test savollariga o'zi javob berishini qanday tekshirish mumkin?

Talabaning "onlayn o'quv kursini tugatganligi" haqida sertifikat berish orqali bu muammoni hal qilishingiz mumkin. Bu bunday sertifikat darajasini biroz pasaytiradi, lekin ta'lim muassasasi, markazdan mas'uliyatni olib tashlaydi.

Korporativ trening bo'lsa, kompaniya inspektorlarni tayinlashi va kompyuter sinfida imtihon topshirishi mumkin.

Kurs xodimning o'z xizmat vazifalarini bajarishi uchun zarur bo'lgan bilimlarni olishga qaratilgan hollarda, autentifikatsiya masalasi keskin emas.

LMS biznes modellari. Bozorning asosiy ishtirokchilari

Biznes modellari

Internetga asoslangan masofaviy ta'lim xizmatlarini tijorat bilan ta'minlash quyidagi biznes modellari doirasida amalga oshirilishi mumkin.

1. Onlayn ta'lim tizimlarini yaratish uchun texnologiyalar va dasturiy-apparat yechimlarini ishlab chiqish va yetkazib berish.

2. Masofaviy ta'lim tizimlarini (ASP) joylashtirish uchun dasturiy-apparat tizimlari va tarmoq resurslarini ijaraga berish.

3. Ixtisoslashgan kompaniyalar va ta'lim muassasalari, o'quv markazlari, universitetlar va boshqalar tomonidan ishlab chiqilgan va qo'llab-quvvatlanadigan o'quv kurslariga kirish uchun tijorat xizmatlarini ko'rsatish.

4. Mavjud "oflayn" kurslarni onlayn muhitga "tarjima" qilish, kurslar mazmunini tayyorlash, shuningdek, masofaviy ta'lim tizimini joriy etish va masofaviy ta'lim jarayonini tashkil etish bo'yicha konsalting xizmatlari.

Yuqoridagi modellarning turli kombinatsiyalari va ma'lum bir biznes modeli doirasida faoliyat yurituvchi kompaniyalar ittifoqlari ham mumkin.

ADABIYOTLAR:

1. С.В. Глушаков, И.А. Жакин, Т.С. Хачиров Программирование web-страниц. «Феникс», Ростов-на-Дону, «Фолио», Харьков, 2006.

2. Елена Бенкен. PHP, MySQL, XML программирование для интернета. Санкт-Петербург, «БХВ- Петербург» 2007.

3. Кристина Пейтон, Андре Миллер. PHP 5 & MySQL 5. Москва «Бином», 2007.

4. Максим Кузнецов, Игорь Симдянов. MySQL на примерах. Санкт-Петербург, «БХВ- Петербург» 2007.

5. М. Арипов, А. Тиллаев «Веб-сахифалар яратиш технологиялари» Тошкент. 2004.

6. В.Н.Печникова. Создание Web-сайтов без посторонней помощи./под ред..

7. М.: Технический бестселлер, 2006. -464 с.:ил. М. изд-во Триумф.